

IST

Aanvullingen Gents Collectief Tegen Armoede

Het Gents Collectief tegen armoede bestaat uit 4 organisaties: De Zuidpoort, BMLIK, JGIA en SIVI. We strijden tegen armoede en sociale uitsluiting. Daarvoor moet de samenleving anders georganiseerd worden. Ook nu moeten er dingen veranderen voor mensen in een kwetsbare situatie.

Het Gents Collectief tegen Armoede schreef mee aan het memorandum van Ieders Stem Telt. Daarnaast schreven we deze aanvulling, waarin we dieper kunnen ingaan op een aantal thema's die we erg belangrijk vinden. We geven in deze nota onze visie op beleidsparticipatie en basishulp, en vullen het memorandum van IST op sommige punten aan. De aanvulling bestaat soms uit eigen praktijken die we willen aanbieden als manier om beleid te maken, soms uit ervaringen van mensen, soms uit meer gedetailleerde aanbevelingen.

*Het Gents Collectief tegen Armoede wil dat er keuzes gemaakt en maatregelen genomen worden om armoede tegen te gaan (een structureel beleid). Zo'n armoedebeleid zet in op het verhogen van de inkomens om de armoede te verminderen. Daarvoor is het Vlaamse en het federale beleidsniveau verantwoordelijk. Lokale beleidsmakers hebben een belangrijke rol te spelen in het flankerend armoedebeleid, dat op korte termijn een antwoord geeft op een aantal directe noden van mensen. Dit flankerend armoedebeleid is best een hefboom naar een structureel armoedebeleid, dit moet op zo'n manier worden georganiseerd dat dit de noden ledigt en politiserend werkt. Dit beleid helpt mensen om hun leven weer op de rails te krijgen. **Beleidsparticipatie** en **basishulp** gaan dus hand in hand.*

BELEIDSPARTICIPATIE

Het Gents Collectief gelooft dat de participatie van mensen in armoedesituaties nodig en onmisbaar is voor beleidsmakers. Als ze luisteren naar mensen in armoede, kunnen ze een beleid ontwikkelen dat niemand uitsluit en dat ook door de mensen gesteund wordt. De ervaringskennis en de kijk van mensen in armoede zijn nodig. Zo kunnen er maatregelen en veranderingen komen die ook voor hen werken en haalbaar zijn. Het systematisch verzamelen van verhalen en signalen door organisaties en diensten is daarnaast belangrijk om de gaten in het beleid op te sporen en systeemfouten te vinden.

BASISHULP

In een ideale wereld bestaat basishulp niet. De voorbije jaren is veel nagedacht over vragen als: mogen we basishulp organiseren? Hoe kunnen we basishulp stopzetten? In de komende beleidsperiode willen we daar liever niet meer over nadenken. Veel liever hebben we het over: Hoe zullen we basishulp organiseren?

AANVULLINGEN GCTA PARTICIPATIE EN GELIJKE KANSEN

GEZOCHT: STADSBESTUUR VOOR WIE DE STEM VAN GENTENAARS IN MAATSCHAPPELIJK KWETSBARE POSITIE ECHT TELT.

Quotes en verhalen

“Dan mag ik één keer mijn gedacht zeggen? En daarna?”

“Ik vergader niet graag. Ik heb dat nog nooit gedaan.”

*“Ik zou anders de stap niet zetten naar een plek om mijn stem te laten horen en nu gebeurt dat hier.”
(iemand tijdens de beleidsbabbels)*

“Wat voor mij belangrijk was toen ik nog in armoede leefde, was medezeggenschap. Het is heel belangrijk dat mensen hun stem kunnen laten horen op allerlei beleidsniveaus en dat er oprecht naar geluisterd wordt. Mensen in armoede weten het best wat er kan helpen of werken. Ik vind wel dat je altijd kan leren van elkaar”

Waar botsen we op? (=probleemstelling)

In de politiek wordt beleid vooral gemaakt door mensen die niet in armoede leven. Zij weten niet echt wat uitsluiting betekent. Zij ondervinden niet de mechanismen die ervoor zorgen dat mensen weinig kans maken op belangrijke domeinen als huisvesting, gezondheidszorg, tewerkstelling en onderwijs.

Beleid maakt keuzes en neemt maatregelen. Vaak moeten die nadien gecorrigeerd worden voor mensen in kwetsbare situaties. Zo wordt armoede niet grondig aangepakt. Beleidsmakers (en diensten, organisaties ...) zouden beter ook de ervaringen en ideeën van mensen in armoedesituaties gebruiken. Deze informatie hebben ze nodig om armoede deskundig en tot in de wortels aan te pakken.

Participatie is dus veel meer dan bijvoorbeeld advies of meningen vragen op een bepaald moment bij het beleid maken. Het vraagt een basishouding en een visie op participatie. Men moet er echt voor kiezen en het belangrijk vinden. En natuurlijk is er ook een goede organisatie nodig, waarbij **alle betrokkenen respectvol behandeld worden en waarbij hun inbreng serieus genomen wordt.**

Aanbevelingen

1. Gebruik bij het maken van beleid 3 bronnen van kennis: de kennis en ervaring van mensen in armoedesituaties, de kennis van deskundigen en die van wetenschappers. Kruis al die kennis.
2. Kies altijd voor **participatie** van de betrokkenen. Beslis samen rond belangrijke thema's. Nodig mensen uit om te participeren in alle stappen van beleid maken. Start met de voorbereiding en ga door tot en met de informatie (terugkoppeling) over de beslissingen.
3. Zorg voor echte participatie van mensen in armoedesituaties. Investeer in een **aanpak op maat** van de betrokkenen.

4. Stimuleer alle stadsdiensten en ambtenaren om verhalen te verzamelen en om te zetten naar signalen. Zorg voor medewerkers in de wijken die zich specifiek bezighouden met het signaleren van systeemfouten en beleidsfouten aan de stad.

Goede praktijken

De 4 Gentse verenigingen werken elk op een eigen manier aan beleidsparticipatie.

Individuele bevragingen		Huisbezoeken Individuele verhalen en ervaringen verzamelen via bezoeken aan een aantal Gentse gezinnen.	Tafelgesprekken Thematisch bevragen van mensen bij de sociale kruidenier, met daaraan gekoppeld een aanbod.	Beleidsbabbels Thematisch bevragen van mensen op een wijkgerichte vindplaats, met daaraan gekoppeld een aanbod.
Groepswerkingen	Praatcafé Maandelijkse inhoudelijke bijeenkomst.	Inhoudelijke bijeenkomst Maandelijkse thematische bijeenkomst, waar eigen gekozen thema's of externe vragen worden besproken.	Groep Actua+ Uitwisseling tussen mensen met armoede-ervaring over de actualiteit of over een specifieke inhoudelijke vraag.	WG Megafoon Uitwisseling tussen mensen met armoede-ervaring over een specifieke inhoudelijke vraag. Beleidsgroepen / themawerking Regelmatige groepsbijeenkomst waarin uitgewisseld wordt rond een specifiek thema, de groep werkt toe naar een product.

“De stap zetten naar hulp is niet gemakkelijk en een eerste contact bepaalt veel. Er is altijd ruimte voor verbetering. De dialoog met mensen van De Zuidpoort hielp ons hierbij en maakte ons sterker.” (CAW)

“Als burgerinitiatief vinden wij het maar logisch om de stem te horen van alle burgers. Werkgroep Megafoon zorgt ervoor dat wij blijven bijleren. Deze mensen maken onzichtbare zaken zichtbaar voor ons.” (Enchanté)

AANVULLINGEN GCTA: BASISHULP

EXTRA: BASISHULP

Quotes en verhalen

“Bij de sociale kruidenier kan ik niet alleen voeding en andere producten krijgen of kopen. Het is ook een plek waar ik vragen kan stellen, waar ze mee zoeken naar oplossingen, waar je eens een babbel kan doen met andere mensen, waar je een tas koffie krijgt en waar je ook je verzuchtingen kwijt kan.

Het was niet gemakkelijk om hier binnen te wandelen, maar ik ben blij dat ik de stap toch gezet heb. Het doet deugd om in een donkere periode op zo'n warme plek terecht te kunnen.”

Waar botsen we op? (=probleemstelling)

We weten dat er mensen zijn die nood hebben aan voedsel, ook in een rijk land. De oorzaak kan liggen bij een crisis of bij persoonlijke tegenslagen. En we weten ook dat er ook altijd voedseloverschotten zullen zijn. Die overschotten kunnen voor mensen een oplossing bieden, als tijdelijke noodhulp. Over deze hulp moet goed nagedacht worden.

Voor GCTA moeten mensen tijdens deze noodhulp een juiste ondersteuning vinden, zodat ze hun leven weer op de rails krijgen. Noodhulp kan een hefboom worden naar minder armoede.

Daarom moet ze goed georganiseerd zijn. Men kan mensen opzoeken die het moeilijk hebben (outreaching werk), werkervaring op maat aanbieden, ontmoeting, gerichte doorverwijzing, ... Maar het is ook nodig om de moeilijkheden van mensen te leren kennen en zo signalen naar het beleid toe te brengen.

Aanbevelingen

1. Zoek - in overleg met anderen - hoe basishulp kan georganiseerd worden als onderdeel van armoedebeleid. Denk hierbij zeer breed: van visie over logistieke vraagstukken tot outreachend werk. Zoek hoe basishulp maximaal kan bijdragen aan de noodzakelijke veranderingen in de organisatie en maatregelen van de samenleving. (structurele aanpak)
2. Werk verder - samen met de betrokken organisaties - aan de kwaliteit van basishulp. Zet de ideeën om in praktijk. Voorzie hiervoor de nodige middelen en ondersteuning voor de organisaties.

AANVULLINGEN GCTA: EXTRA

EXTRA: STRUCTURELE ARMOEDEBESTRIJDING DOOR IN TE ZETTEN OP ONVOORWAARDELIJK GELD

Waar botsen we op? (= probleemstelling)

SIVI organiseert voedselondersteuning, De Zuidpoort heeft een Rap op Stap kantoor. Elke vereniging is een doorgeefluik voor een aanbod dat in basisbehoeftes van mensen voorziet. Vaak zit daar een heel netwerk achter, zoals KRAS, Welzijnsschakels, enz.

Deze basishulp is goed als tijdelijke ondersteuning voor een aantal groepen in een kwetsbare situatie. Het woord 'tijdelijk' is hier belangrijk. We zien dat sommige mensen deze hulp gebruiken, en ze na een tijd niet meer nodig hebben. Zo hoort het ook. Maar we zien voor een aantal groepen geen kansen om eruit te geraken. Denk bijvoorbeeld aan senioren met een minimumpensioen. Zij kunnen niet uit de cirkel van armoede geraken. Er is geen perspectief. We merken daarnaast ook dat een aantal gezinnen flirt met de armoedegrens. Met een maandelijks extra bedrag, zonder nadere voorwaarden of verplichtingen, kunnen deze gezinnen meer grip op hun leven krijgen.

Aanbevelingen

Doe het experiment! Geef mensen extra geld, met zekerheid en zonder voorwaarden. Evalueer de effecten van deze maatregel en vergelijk met wie dit niet kreeg.

We baseren dit voorstel op het Nederlandse initiatief 'Gewoon geld geven'. In Zaandam, Tilburg en Amsterdam krijgen minstens 150 gezinnen maandelijks 150 euro extra. Zonder tegenprestatie. We geloven dat dit soort initiatieven ook in België moet kunnen. We geloven dat de stad Gent hierin een voortrekker kan zijn.

In Gent kunnen mensen aanvullende financiële steun krijgen via het OCMW. Maak er financiële steun zonder voorwaarden van. Stel geen voorwaarden meer rond activering en tewerkstelling. Zorg er ook voor dat deze steun niet langer verbonden is aan het OCMW. Geef deze financiële steun sowieso aan een groep mensen die flirt met de armoedegrens.

Goede praktijken

Experiment voor jongeren:

<https://www.socialevraagstukken.nl/experiment-onvoorwaardelijk-geld-voor-jongeren-met-financiele-problemen/>

Experiment voor gezinnen :

<https://www.kansfonds.nl/artikelen/twee-jaar-lang-gewoon-geld-voor-gezinnen-in-amsterdam>

AANVULLINGEN GCTA: WONEN

De krapte op de huurmarkt (zowel sociaal als privaat) zorgt al geruime tijd voor sociale verdringing. De afgelopen periode zien we geregeld mensen Gent verlaten. De hoge huurprijzen op de private huurmarkt en de lange wachtlijsten voor sociale huur zorgen voor uitzichtloze situaties. En het is ondertussen meer wet dan uitzondering: het kopen van een huis is voor velen een onbereikbare droom geworden. Dit alles met alle gevolgen vandien: mensen moeten noodgedwongen Gent - de sociale stad waar ze geboren en getogen zijn - verlaten.

GEZOCHT: STADSBESTUUR DAT EEN TOPPRIORITEIT MAAKT VAN VOLDOENDE SOCIALE WONINGEN

GEZOCHT: STADSBESTUUR DAT VAN THUISPUNT GENT TERUG EEN SOCIALE HUISVESTINGSMAAATSCHAPPIJ MAAKT.

Quotes en verhalen

“Wat ik het allermeele haat aan mijn appartement is het feit dat er steeds urine ligt in de lift, hierdoor stinkt heel het appartementsgebouw. Het ruikt zelf naar urine in mijn appartement hierdoor. De verlichting in de lift en de gang worden steeds gestolen, de gangen en lift zijn dus steeds donker.”

“Contact met de huisvestingsmaatschappij is moeilijk: als je belt, moet je al bijna drie kwartier aan de lijn hangen om iemand te spreken. Als je mailt, krijg je een automatisch antwoord en vaak geen echt antwoord, je weet dus nooit of ze het effectief gelezen hebben of ermee bezig zijn.”

“We wonen in hokjes dicht op elkaar. Mijn gevel valt bijna naar beneden, maar er moet eerst iets ernstigs gebeuren voordat de sociale woonorganisatie reageert.”

Waar botsen we op? (= probleemstelling)

Er is een nijpend tekort aan sociale woningen. Ook kregen we de laatste jaren veel signalen over de leefbaarheid in sociale woonwijken. Mensen willen problemen aankaarten en hun leefomgeving aangenamer maken. Maar ze weten niet hoe of waar te beginnen. Ze vinden dat er weinig of niet naar hen geluisterd wordt en voelen zich aan hun lot overgelaten. In de plaats van sociaal contact, komt er meer vereenzaming en verzuring. De problemen van leefbaarheid nemen toe, en er komt maar geen positieve dynamiek in de wijken. Dit draagt bij aan een negatief beeld over de sociale huurders. En door dat beeld komt er ook geen krachtig en opbouwend woonbeleid.

Als een politicus sociale huurders als profiteurs ziet, bepaalt dat het beleid. De kans is groot dat er maatregelen komen om zogenaamde profiteurs te controleren en te bestraffen. Uitbreiding of verbetering van sociale woningen zal minder gebeuren.

Het is heel belangrijk dat er meer betaalbare woningen komen. En ook de kwaliteit van bestaande sociale woningen moet verbeteren. Daarop moet de focus van beleidsmakers liggen, niet op controle en straffen.

Onze aanbevelingen horen bij een **visie op sociale huur**: het is erg belangrijk dat de lokale overheid gelooft dat sociale huur de hoeksteen is van een samenleving met gelijke kansen voor de burgers. Sociale huur is meer dan zorgen voor betaalbare huisvesting. Het is meer dan een vangnet voor de minder bedeedden. Sociale huur biedt mensen **een stabiele basis. Er ontstaan ook kansen waardoor mensen kunnen bouwen aan hun toekomst.**

Aanbevelingen

1. Het zal niemand verwonderen dat ook wij vanuit het Collectief pleiten voor **meer sociale woningen**. In vergelijking met andere steden heeft Gent een groot aantal sociale woningen. **We wensen dat sociaal huren in de komende beleidsperiode op evenveel aandacht en budget mag rekenen.**

2. Het bijbouwen van sociale woningen is nodig. Daarnaast vragen we aandacht en oplossingen voor de onderhoudsproblemen die zich kunnen voordoen. Er zijn ook oplossingen nodig voor de verouderde woningen. **Investeren in het behoud en de verbetering van sociale huurwoningen** is belangrijk, zodat huurders in een veilige en comfortabele omgeving kunnen wonen.

3. We pleiten ervoor om de sociale huurwoningen te spreiden over verschillende delen van Gent. Zo ontstaat meer evenwicht. Dat zal de **leefbaarheid en het samenleven van mensen** versterken.

4. Het is erg belangrijk om na te denken over de **toelatingsvoorwaarden** voor sociale huur. Zet sociale huur niet in als een springplank naar de private huurmarkt, die zeer onzeker is. Verplicht mensen niet om zich in te schrijven bij de VDAB.

We pleiten voor een **aanpak in fases**. Mensen krijgen voldoende tijd om een stabiele woonsituatie uit te bouwen. Na verloop van tijd kunnen begeleiders (outreaching werkers) meer de nadruk leggen op het versterken (empoweren) van mensen in het verder uitbouwen van hun toekomst. Ze bieden gepaste begeleiding, ondersteuning en aanmoediging.

5. Voor ons is **huurdersparticipatie** noodzakelijk om problemen aan te pakken. Huurders hebben een eigen zicht op de uitdagingen waar ze mee te maken hebben. Huurders kunnen actief zijn in **bijvoorbeeld onderhoudsplanung, renovatieprojecten en beleidsvorming**. Zo kunnen beslissingen beter worden afgestemd op de behoeften van de bewoners. We zien hun **betrokkenheid bij het nemen van besluiten** dus als onmisbaar.

Participatie van huurders is meer dan alleen maar problemen aankaarten. Huurders die betrokken zijn bij besluitvorming over hun omgeving, voelen zich meer verbonden met hun woonomgeving. Ze zijn ook meer gemotiveerd om bij te dragen aan een positieve leefgemeenschap. Gevoelens van gemeenschap en eigenaarschap kunnen groeien.

6. Voor het welzijn van sociale huurders is **een sociale dienst** nodig die **kwaliteit** biedt, die **betrouwbaar en stabiel** is. Er is meer nodig dan administratieve ondersteuning alleen. Een sociale dienst is een sterke drijvende kracht achter een sociaal huurbeleid, dat streeft naar rechtvaardigheid, gelijkheid en het welzijn van alle huurders. Een sociale dienst die goed werkt, is ook een brug tussen huurders en beleidsmakers. De sociale dienst kan waardevolle inzichten bieden aan beleidsmakers. Hij is immers direct betrokken bij de leefomstandigheden van huurders. Daarnaast kan de sociale dienst ook een belangrijke rol spelen in het duidelijk maken van de rechten en plichten van de huurder.

GEZOCHT: STADSBESTUUR DAT DE OVERVERHITTE HUURMARKT AFKOELT

“70 woningen heb ik bezocht! 70 keer heb ik mijn moed bij elkaar geschraapt en koesterde ik dat sprankeltje hoop ... Eigenlijk wist ik op voorhand dat ik het niet zou halen; dat er voor mij - een alleenstaande vrouw met een invaliditeitsuitkering en fysieke beperking - geen woning meer te vinden zou zijn in het Gentse.

Keer op keer heb ik mijn financiële grens een beetje opgetrokken om elke keer weer te moeten

opboksen tegen Jan modaal - want ook hij zoekt een woning in het Gentse.

En zo verliet ik met hangende pootjes en veel weemoed niet alleen mijn favoriete stad waar ik heel mijn leven gewoond heb, maar ook mijn netwerk, vrijwilligerswerk, omgeving, buurt en burens, ... eigenlijk mijn alles!"

Waar botsen we op?

Conformiteitsattesten waarborgen de kwaliteit en de leefbaarheid van woningen. Ze zorgen voor een veilige, gezonde en goed onderhouden woning voor huurders. We juichen enorm toe dat het conformiteitsattest verplicht werd. Ook dat er zeer veel ondersteuning voorzien is voor verhuurders en huurders.

Maar er is meer nodig. Er moet ook aandacht zijn voor de huurprijzen. Het is belangrijk dat de overheid in de komende beleidsperiode ook beslist om regels te bepalen voor de huurprijzen. **Regulering van de huurprijzen** is noodzakelijk en kan ervoor zorgen dat woningen, zelfs met een conformiteitsattest, nog bereikbaar zijn voor een groot deel van de bevolking. Het voorkomt te hoge huurprijzen en zorgt ervoor dat wonen betaalbaar blijft, vooral voor de mensen met beperkte financiële middelen.

Een combinatie van conformiteitsattesten en huurprijsregulering geeft '1 + 1 = 3'. Het resultaat is groter dan wanneer de maatregelen afzonderlijk worden toegepast. Het zorgt ervoor dat huurders niet alleen in veilige en gezonde omstandigheden wonen. Deze woonomstandigheden zijn ook financieel haalbaar voor verschillende bevolkingsgroepen.

Aanbevelingen

1. Het Gentse stadsbestuur heeft in deze beleidsperiode zelf stappen gezet op dit vlak, ook al is Vlaanderen bevoegd. Wij pleiten ervoor als lokale overheid **zelf stappen te blijven zetten, in fases of als experiment**. Bijvoorbeeld: (renovatie)premies koppelen aan sociale verhuur of aan sociale huurders bepaalde voordelen extra toekennen.

2. Verder botsen we ook hier op een imagoprobleem. Sociale verhuurders halen helaas pas de media wanneer er iets fout gaat of een situatie uit de hand loopt. Ondanks het feit dat het wel eens misloopt, zijn er zeer veel **succesverhalen**. Deze moeten meer in de kijker gezet worden. Samen met het **bekendmaken van het aanbod**.

EXTRA WONEN: KWETSBARE EIGENAARS EN DE NOODZAAK VAN GENT KNAPT OP!

Quotes en verhalen

"Naast de verbeterde woonkwaliteit is de impact van 'Gent knapt op!' vooral psychisch, en die impact is echt niet te onderschatten. Ik heb jaren onder stress geleefd, mezelf op een strikt budget gezet om toch maar elke euro te kunnen sparen om deze werken te bekostigen."

"Door GKO valt er een hele hoop zorgen van mij af. De renovatiewerken en de kosten zijn er nog steeds, maar ik voel me er niet meer alleen mee."

"Ik kan de planning van de werken aan iemand overlaten en me concentreren op wat er nu eerst komt. Het totaalplaatje is voor mij te groot en de schrik om iets te vergeten bezorgt me veel stress. Kiezen welke aannemer te vertrouwen is en goed werk levert is voor een alleenstaande vrouw"

zonder kennis geen sinecure. Ook de zoektocht naar de premies en de hulp bij het aanvragen is iets wat zeker een grote meerwaarde is.”

“Het financieel aspect is ook een grote kopzorg minder. Ik heb altijd heel zuinig geleefd, en vooral op mezelf bespaard. Voor het eerst kan ik eens zonder te hard nadenken ja zeggen als mijn dochter een nieuwe broek wil, of als mijn zoon een paar nieuwe schoenen nodig heeft.”

“Ik zal waarschijnlijk altijd zuinig blijven leven, maar wie weet doe ik wel eens iets voor mezelf: naar de kapper gaan, een reisje misschien, kleine dingen die wel een verschil maken.”

“Ook is er nu ruimte om de dingen in mijn huis aan te pakken die niet via GKO worden gedaan. Een mooi voorbeeld is mijn koertje. Dit stond lang helemaal achteraan mijn verlanglijstje en wordt nu niet gebruikt. Hopelijk kan ik dit volgende lente een beetje laten opsmukken, en kunnen we eens buiten zitten.”

“Sinds ik in dit project ben gestapt, is er zoveel mentale ruimte open gekomen, dat ik het eindelijk heb aangedurfd om van job te veranderen. Voordien was de onzekerheid over waar ik terecht zou komen te groot zodat ik bleef waar ik was. Het is mogelijk dat beide zaken niets met elkaar te maken hebben, maar ik geloof dat dit wel zo is. Als je zelfzekerder bent in je thuissituatie kan dit ook doorstromen naar het werk.”

Waar botsen we op?

We zien serieuze verschuivingen op de vastgoedmarkt. Drie belangrijke dingen spelen daarin mee: verplichte renovatie voor eigenaars, hoge rentetarieven en stijgende kooprijzen. Daarom moet goed nagedacht worden over de huurmarkt om de groeiende kloof tussen beide markten te overbruggen.

Allereerst moeten eigenaars verplicht renoveren om te voldoen aan moderne normen voor energiezuinigheid. Deze renovaties zijn positief voor de kwaliteit van de huisvesting, maar zijn duur voor de eigenaars. Dit kan leiden tot minder noodkopers. Vaak kunnen mensen niet kopen als er veel extra kosten bijkomen voor renovaties.

Daarnaast leggen hoge rentetarieven en hoge aankooprijzen een grote druk op mensen die willen kopen. Een “onroerend goed bezitten” is steeds minder mogelijk, vooral voor mensen met beperkte financiële middelen. Kortom, voor velen wordt het een steeds grotere uitdaging om een woning te kopen. Daardoor lijkt huren een meer haalbaar en praktisch alternatief.

Aanbevelingen

1. ‘Gent knapt op’ (GKO) blijkt een waardevol project. Het biedt financiële ondersteuning en begeleiding aan eigenaars die hun woning willen renoveren. Dit project moet zeker **verder gezet worden met voldoende middelen voor werving en selectie van deelnemers en voor bouwtechnische en sociale begeleiding**.
2. Maar door de situatie op de vastgoedmarkt is het nodig om ook over **andere rollende fondsen** na te denken. Die moeten er zijn voor Gentenaars die al bijna eigenaar kunnen zijn, maar die gehinderd worden door de eisen van verplichte renovaties, die vaak meer kosten dan men verwachtte. Zij zullen **de stap naar de eigenaarsmarkt uiteindelijk net niet zetten** en zo kunnen ze dan ook geen gebruik maken van de Mijn VerbouwLening, GKO, enz. Er kan een nieuw project ontwikkeld worden. Dat kan een **rollend fonds, deskundige begeleiding en advies** bieden. Zo zouden deze mensen toch eigenaar kunnen worden.
3. Door te investeren in aanvullende rollende fondsen met begeleiding, komen we tot **een brede waaier aan opties**. Die kunnen gebruikt worden bij de **werving en selectie van kwetsbare kandidaten op de**

eigenaarsmarkt. Meer ondersteuning zal meer mensen kansen geven om bij te dragen aan de verdere opwaardering van Gent. Mensen die nu heel wat financiële belemmeringen ondervinden.

AANVULLINGEN GCTA: ARMOEDEBESTRIJDING EN SOCIALE ZAKEN

GEZOCHT: STADSBESTUUR DAT ONDERBESCHERMING TEGEN GAAT FOCUS OP AFVAL

Quotes en verhalen

“Ik heb mijn frietpot weggedaan omdat ik mijn frituurvet niet kwijt geraak”

“Het is hier zo vuil, ik schaam mij als mijn kinderen op bezoek komen”

“Ik val eigenlijk rap in slaap als ik zoiets lees.”

“Het was toevallig dat ik ontdekt heb dat ik recht heb op verhoogde tegemoetkoming. Ik ben het zelf gaan vragen in de ziekenkas. En dus sinds mijn ééntje krijg ik ook gratis vuilzakken. Maar niet met terugwerkende kracht voor dat anderhalf jaar dat ik het niet wist. “

Waar botsen we op?

We hebben op verschillende plaatsen in Nieuw Gent mensen bevroegd over de leefbaarheid van de wijk. **Afval** werd door veel buurtbewoners genoemd als een **acuut probleem**. Er is veel sluikestort, zwerfvuil en hondepoep te vinden. Maar ook de appartementenblokken zijn niet proper. Dat alles zorgt voor veel ontevredenheid en frustratie. Afval is één van de grote redenen waarom mensen niet (meer) graag in de wijk wonen. Als we de problemen rond afval onder de loep nemen, kunnen we drie grote lijnen onderscheiden:

AFVAL IS EEN TE DUUR EN TE COMPLEX PROBLEEM

In de wijk gebruikt Ivago **maar liefst vier systemen** om huisvuil te verzamelen. De vuilzakken en de rolcontainers blijken het makkelijkst in gebruik. Bij de verzamelcontainers duiken er al een paar problemen op, maar bij **de sorteerpunten** ervaren gebruikers veruit de **meeste drempels**. Er zijn een aantal praktische drempels, maar ook financiële. Iedereen die een sorteerpunt gebruikt, ervaart dat het duurder uitkomt. Welk systeem mensen ook moeten gebruiken, ze ervaren de **kostprijs wel als hoog**.

Grofvuilophaling blijkt voor veel mensen moeilijk. Mensen wonen vaak klein en het is moeilijk om kapotte spullen te stockeren. Veel mensen hebben ook geen vervoer om tot aan **het recyclagepark** te geraken. Voor ophaling moeten verschillende stappen gezet worden (bellen, tarieven kunnen opzoeken, afspraak maken volgens ophaalkalender...). Dit is niet voor iedereen eenvoudig. In deze wijk wordt er bij vuil dat buiten klaar staat, ook al snel extra vuil bijgezet (9/10 keer). Zo moeten mensen vaak mee betalen voor vuilnis van anderen.

DE JUISTE INFORMATIE OMTRENT AFVAL KRIJGEN EN BEGRIJPEN IS NIET EVIDENT

Mensen meekrijgen om gepast met afval om te gaan, begint bij **heldere communicatie**. In de bewonersgroep die in De Zuidpoort samenkomt, werd het drukwerk van Ivago als redelijk duidelijk ervaren. Maar toch kent iedereen uit deze groep ook mensen die het niet (kunnen) lezen, die met de veelheid van informatie geen weg kunnen of die het saai vinden ... Daardoor krijgen mensen dus niet de informatie die ze zouden moeten krijgen. De teleurstelling in diensten is groot. Vaak weten mensen ook niet **bij wie ze terecht kunnen voor welke informatie**. Veel diensten besparen op onthaalmomenten. Dat heeft veel negatieve gevolgen. Want uitleg kunnen vragen aan iemand die goed geïnformeerd is, is voor veel mensen de beste methode om informatie te begrijpen. Veel beter dan zelf dingen te moeten uitzoeken. Vaak zijn daar immers ook veel **digitale vaardigheden, internetaansluiting** enz, voor nodig.

AFVAL AANPAKKEN HEEFT TE MAKEN MET HET ZICH BETROKKEN VOELEN OP DE OMGEVING

Wrevel tussen buren, sluikestort in en rond het gebouw, de lift die vaak niet werkt, geluidsoverlast, druggebruik, enz. Dit alles zet het **samenleven onder druk** en zorgt ervoor dat **het gemeenschapsgevoel verdwijnt**. Mensen herkennen zich niet meer in hun buren en door alles wat er speelt in de wijk, zoeken bewoners onderling weinig contact. Er wonen ook veel mensen in de wijk die psychisch kwetsbaar zijn. Al die redenen zorgen er samen voor dat veel **wijkbewoners minder betrokken zijn met elkaar en met hun omgeving**. Met als gevolg dat veel wijkbewoners niet die gedeelde verantwoordelijkheid voelen om in te staan voor de netheid in Nieuw Gent. De bewoners die wél betrokken zijn met de wijk, ergeren zich aan het gedrag van anderen die zich weinig aantrekken van de regels. Het zorgt voor **negatieve gevoelens en wantrouwen** tegenover andere buurtbewoners.

Aanbevelingen

- **Richt een wijkverzamelplek voor frietvet, klein electro, oude kledij, ... op in wijken met veel sociale hoogbouw, zoals Nieuw Gent.**

Zo kunnen bewoners die vaak krap wonen en geen eigen vervoer ter beschikking hebben met dit afval op een nabije plek terecht en kunnen ze dit op een gecontroleerde manier aanbieden.

- **Zet het mobiel recyclagepark meer in, en dit op verschillende plekken in de wijk.**

Dit kan ook in een kleinere versie voor specifieke types ophaling. Dit gebeurt best in een vast ritme. Het tijdig, breed en helder communiceren over deze data is vanzelfsprekend noodzakelijk om dit te doen slagen.

- **Informeert mensen over hoe en waar ze hun afval juist moeten aanbieden.**

Zorg voor duidelijke folders die kunnen worden uitgedeeld, zorg voor informatiepanelen met pictogrammen of stickers bij de afvalcontainers, zet in op meertalige informatie, e.d..

- **Zorg voor een basispakket met informatie over huisvuilophaling en een overbruggingskaart of gratis huisvuilzakken voor nieuwe bewoners.**

Thuispunt Gent ziet nieuwe bewoners bij de plaatsbeschrijving. Dit is een uitgelezen kans om nieuwe bewoners een welkomstpakket te geven met informatie over huisvuilophaling en hoe afval aan te bieden. Geef deze mensen meteen ook een aantal gratis beurten bij de sorteerpunten of gratis huisvuilzakken zodat ze met hun eerste huisvuil vlot weg kunnen.

Zorg dat onthaalmedewerkers in de wijken goed ondersteund en opgeleid zijn.

Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor bewoners en moeten mensen de juiste informatie kunnen geven. Als mensen niet weten waar naartoe met vragen rond afvalbeleid of die service is ontoegankelijk, groeit hun wantrouwen in beleidsmakers. De kloof is nu al groot.

- **Onderzoek hoe het komt dat mensen meer afvalkosten hebben dan vroeger sinds de sorteerpunten werden ingevoerd en doe de nodige aanpassingen aan het systeem.**

- **Zorg voor transparante communicatie over o.a. het op te laden budget op de Ivago kaart.**

Neem de negatieve ervaringen met verschillende afvalsystemen ernstig en zet in op de nodige aanpassing hiervan.

- **Maak een actieplan om de hardnekkige sluikestortplaatsen in Gent actief aan te pakken**

Er zijn tussen de vijf en tien plekken in Gent, met dezelfde context van sociale hoogbouw, én dezelfde mate van hardnekkige sluikstort, als aan woonblok Orion. Dit vraagt duidelijk om een specifieke aanpak én een actieplan om dit op te vangen. Zet hierop in in 2024, pak dit probleem met twee handen vast, zodat bewoners hier effectief resultaat van zien. Zorg voor een conciërge in deze blokken die bewoners mee kan begeleiden. Kies voor een aanpak die de situatie in de gebouwen direct opvolgt om bewoners mee te nemen in het verhaal.. Blijf de stortplekken aan de rand van het gebouw opruimen.

- **Neem ervaringskennis van de betrokkenen mee bij het uitbouwen en aanpassen van afvalbeleid in Gent**

Zonder die ervaringskennis weet je niet waar het mank loopt, wat de effecten van maatregelen zijn, ... Zie deze bron van informatie als evenwaardig aan professionele en theoretische kennis en neem bewoners van bij het begin mee in nieuw beleid.

Goede praktijken

Het organiseren van mobiele recyclageparken in de wijken is een goede praktijk die verder gezet moet worden.

AANVULLINGEN GCTA: ARMOEDEBESTRIJDING EN SOCIALE ZAKEN

GEZOCHT: STADSBESTUUR DAT ONDERBESCHERMING TEGEN GAAT.

FOCUS: VRIJE TIJD

Quotes en verhalen

“Wat een topdag! De organisatie was super professioneel en tegelijk ook zo flexibel. Zalig! Ik had de bus in de foute richting genomen en was te laat voor de workshop. Mijn kinderen konden toch nog deelnemen. We werden ook heel vriendelijk ontvangen. Op de rode loper voelden we onszelf een filmster.”

“Ik kom niet buiten, ik ken niemand om samen iets mee te gaan doen.”

“Anna had de mooiste dag uit haar leven. Ze bleef maar vertellen over de musical. Het voelde alsof er een nieuwe wereld voor haar is opengedaan. Het is thuis niet altijd makkelijk, maar de voorstelling deed haar stralen. Hier zal ze nog lang op kunnen teren!”

Waar botsen we op?

Er is geen discussie over: men crepeert eerder van eenzaamheid dan van honger. Ook al verschilt de nood van mens tot mens, iedereen heeft sociaal contact echt nodig. Daar hoort ook bij dat vrije tijd belangrijk is voor het welzijn van elke mens, of die nu arm of rijk is.

Voor mensen in armoede kan vrije tijd een grote betekenis hebben. Vrije tijd biedt de mogelijkheid om te ontsnappen aan de dagelijkse zorgen en de stress die door hun situatie worden veroorzaakt.

- Vrije tijd is noodzakelijk voor **de mentale gezondheid**. Voor mensen in armoede is het leven vaak zeer uitdagend, wat meer stress en angst geeft. Vrije tijd biedt een kans om te ontspannen, plezier te hebben en positieve ervaringen op te doen. Zo vermindert de mentale spanning. De **geestelijke toestand wordt gezonder**.
- Door vrije tijd kunnen mensen **sociale contacten** leggen en onderhouden. Dat is nodig voor hun algemeen welzijn. Mensen in armoede lopen meer risico op sociaal isolement. Door vrije tijd kunnen ze deelnemen aan gemeenschapsactiviteiten, aan sociale groepen en evenementen. Zo ervaren ze een gevoel van **gemeenschap en verbondenheid**.
- Armoede gaat vaak gepaard met financiële stress en onzekerheid. Vrije tijd biedt een uitlaatklep om deze **stress te verminderen**. Mensen kunnen even ontsnappen aan de dagelijkse zorgen. Ze kunnen nieuwe energie opdoen voor de uitdagingen van het leven.
- Vrije tijd is van onschatbare waarde voor **het versterken van gezinsrelaties**. Samen activiteiten doen, versterkt de banden in gezinnen. Er worden ook positieve herinneringen gemaakt.

Vrije tijd biedt mensen in armoede de mogelijkheid om niet alleen te overleven, maar ook om te groeien en te bloeien. Het is investeren in hun welzijn en geestelijke gezondheid. Dat heeft positieve effecten op individuen en op de gemeenschap. Vrije tijd is een basisrecht voor iedereen, in welke financiële situatie men zich ook bevindt. Het is belangrijk dit recht te erkennen en te ondersteunen. Het draagt bij aan een samenleving die rechtvaardiger en gezonder is.

De UitPAS met kansentariaf werd door onze groepen genoemd als een van de beste realisaties van de vorige beleidsperiode. Deuren die vroeger dicht bleven, gingen nu open. Maar bij deelname aan het vrijetijdsaanbod ondervinden kwetsbare mensen niet alleen een financiële drempel. Ze moeten ook heel wat andere drempels overwinnen: zowel sociale, psychologische als praktische drempels.

Er is nog veel werk te doen om de meest kwetsbare groepen te verbinden met het vrijetijdsaanbod. De kosten

daarvoor zijn zeker te verantwoorden, omdat de geestelijke gezondheid van mensen zou verbeteren. Investeren hierin kost veel minder dan de kosten die ontstaan als dit belangrijke onderdeel van het menselijk welzijn wordt verwaarloosd.

Aanbevelingen

1. Behoud de grijze zone verbonden aan de **UiTPAS met kansentarief**. Bespaar dus niet op organisatiepassen, maar stimuleer het gebruik ervan. Door deze passen kunnen mensen die hun leven weer op de rails krijgen en daardoor net naast heel wat voordelen grijpen, toch genieten van vrijetijdsaanbod dat ze zich lange tijd hebben moeten ontzeggen.
2. Stimuleer het gebruik van **groepspassen**. Groepsuitstappen nemen heel wat drempels weg. Ze bevorderen meteen ook sociaal contact. Ze nemen ook heel wat praktische drempels weg in de samenwerking tussen het sociale organisaties en de culturele sector.
3. **Stimuleer en ondersteun samenwerkingsverbanden tussen de culturele en de sociale sector**. Door extra omkadering te voorzien (workshop verbonden aan een culturele activiteit), groeit de goesting naar meer!

AANVULLINGEN GCTA: WERK

GEZOCHT: STADSBESTUUR DAT ZORGT DAT IEDEREEN EROP VOORUITGAAT VIA DUURZAME JOBCREATIE OP MAAT

Quotes en verhalen

“Die dude van jobteam heeft me echt goed geholpen, dankzij hem heb ik een job!”

Waar botsen we op?

Er is een steeds grotere afstand tussen de arbeidsmarkt en de groepen die we binnen onze verenigingen bereiken. Fysieke beperkingen, mentale problemen, huisvestingsproblemen, taalbarrières, ... doen de kloof tussen kwetsbare groepen en de arbeidsmarkt groter worden.

Er moet aan de genoemde problemen gewerkt worden. Maar we moeten activering ook vertalen naar ‘een zinvolle bijdrage (op maat) aan de maatschappij’. Elke zinvolle inspanning - hoe klein ook - moet gewaardeerd worden.

De nood aan jobs op maat is nog nooit zo groot geweest. Daarnaast hebben de mensen (en zeker jongeren) nood aan een traject op maat dat hen naar een job of opleiding begeleidt. Dat moet een traject zijn met een lage drempel, op het tempo van de mensen.

Aanbevelingen

1. Investeer in jobteam. Zij werken laagdrempelig en op maat, zo gaan ze bijvoorbeeld naar de pleintjes waar de jongeren rondhangen.
2. Experimenteer met tewerkstelling op maat. Tracht het in te vullen als ‘een zinvolle maatschappelijke bijdrage’ en waardeer elke zinvolle inspanning - hoe klein ook.